

РОЗВИТОК ЦИРКУНІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ОТГ У СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Т.В. Шмалько, студентка 2 курсу будівельного факультету

Л.О. Радионова, доц., канд. филос. наук, доцент кафедри філософії і політології

*Харківський національний університет міського господарства
імені. О. М. Бекетова, Харків, Україна*

Державна політика України у сфері місцевого самоврядування спирається на інтереси жителів територіальних громад і передбачає децентралізацію влади – тобто передачу від органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування значної частини повноважень, ресурсів та відповідальності. В основу цієї політики закладено положення Європейської хартії місцевого самоврядування та найкращі світові стандарти суспільних відносин у цій сфері [1]. Законодавче підґрунтя для докорінної зміни системи влади та її територіальної основи на всіх рівнях почало формуватися у 2014 році. У квітні 2014 року Уряд схвалив основний концептуальний документ – Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» Циркунівська сільська об'єднана територіальна громада створена у 2018 році та з 01 січня 2019 року вийшла на прямі бюджетні відносини. Адміністративним центром є село Циркуни. До складу Циркунівської сільської ОТГ увійшло 9 населених пунктів: с. Циркуни, с. Михайлівка, с. Олександрівка, с. Бутенкове, с. Черняки, с. Руські Тишки, с. Черкаські Тишки, с. Українське, с. Петрівка. Площа громади становить 137,88 км², чисельність населення – 9648 особи. Громада знаходиться у лісостеповій географічній зоні. Рельєф пересічний, клімат помірний. Громада примикає до Харківської окружної дороги. По території громади протікає річка Харків, в яку впадає ліва притока річки Муром та нижче по течії впадає струмок В'ялий В'ялівського водосховища [2].

Територія громади межує з північного заходу з м. Харків, з півдня з Кулиничівською громадою, на сході з Тернівською громадою, на північному сході з Кулиничівською, на північному сході з Слобожанською та Веселівською сільськими радами. Відстань від обласного центру до центру громади с. Циркуни – 15 км, до районного центру – 50 км. Наближеність до великого мегаполісу має істотний (як позитивний так і негативний) вплив на розвиток громади.

Перші поселенці з'явилися тут у другій половині XVII століття і побудували тут городище чи «гуляй-город», з валами для захисту від татарських набігів. Археологи знайшли в околицях села поселення первісних людей, в тому числі дві стоянки епохи неоліту і два поселення бронзової доби. Крім того, тут мешкали скіфські племена, так як вчені виявили тут два

городища, поселення і могильник цих племен. Також тут знайдено поселення салтівської культури. Статус села був отриманий в 1775 році.

За даними на 1864 рік у казенному селі, центрі Циркунівської волості Харківського повіту, мешкало 2707 осіб (1255 чоловічої статі та 1452 – жіночої), налічувалось 278 дворових господарств, існували православна церква та етапне приміщення. Станом на 1914 рік кількість мешканців зросла до 6416 осіб. Під час організованого радянською владою Голодомору 1932–1933 років померло щонайменше 257 жителів села.

У вересні 2012 року частина села (вулиці Гризодубова, Костьольна, Окружна, Циркунівська, Кутузівська, Наукова, відділення «Кутузівка», МЖК «Інтернаціоналіст») була включена в межі міста Харкова.

Походження назви села Циркуни має декілька версій. Одна з них говорить, що цвіркуни своїм співом заливали все село: луки, садиби, вулиць. Історія оповідає також, що господині – циркунівки були майстринями гаптувати мережку, яку називали ще циркою. Підтвердження цьому знаходимо у словнику Бориса Грінченка, який народився на хуторі Вільхів Яр (територія сучасних Циркунів і Тишків).

Економічну активність на території Циркунівської сільської об'єднаної територіальної громади виявляють суб'єкти господарської діяльності – юридичні особи та фізичні особи-підприємці.

Малий та середній бізнес, який діє на території громади перетворюється на важливий сектор економіки, який суттєво впливає на забезпечення населення необхідними товарами та наданням послуг, забезпечує зайнятість населення та суттєво впливає на формування дохідної частини бюджету громади [3]. Важливим каталізатором економічної складової розвитку громади є кількість великих підприємств, які є основними наповнювачами місцевого бюджету. Найбільшими платниками до бюджету громади є: ПРАТ «ПОЛІМЕРАГРО», **виробник пластмасових виробів**, ПП «ДЕНВЕР», виробництво м'ясних продуктів, ТОВ «ВАТЕРПРО», займається механічним обробленням металевих виробів, продукція яких відома за межами району, області.

На території Циркунівської сільської об'єднаної територіальної громади успішно працюють сільськогосподарські підприємства, які щороку нарощують об'єми виробництва: ТОВ «Відродження», СФГ «Кучеренко М. М.», ТОВ «ТЕРРА-АГРО-ТРАНС-ІНВЕСТ» та інші, що спеціалізуються на вирощуванні зернових культур, бобових культур і насіння олійних культур. Забезпечення населення продуктами харчування та товарами широкого вжитку є важливою складовою життєдіяльності громади, яку представляють такі підприємства, як: ФОП «Шульга», ПП «Солодовник Н. А.», ПП «Яроцький Г. І.», ПП «Прок», ФОП «Ганічев Д. О.», ФОП «Носов С. В.» та інші.

З метою виконання повноважень у сфері культури, спорту та молоді у грудні 2018 року створено відділ культури, спорту та молоді Циркунівської сільської ради.

Робота закладів культури спрямована на подальший розвиток жанрів народної творчості, декоративно-ужиткового мистецтва, підтримки розвитку

творчої особистості членів громади (проведення виставок, фестивалів, культурно-мистецьких заходів, майстер-класів, громадських проєктів з розвитку креативних індустрій, участі колективів в обласних культурно-мистецьких заходах) та збереження нематеріально-культурної спадщини. Активізації роботи щодо організації змістовного культурного дозвілля населення, особливо молоді. Покращення матеріально-технічної бази (звукове, світлове обладнання, сценічні костюми для учасників аматорських колективів та інше).

При клубних закладах функціонують гуртки «Гарний настрій», «Мармелад», «Сузір'я», «Cristal voices», «Україночка», «Вишиванка» «Циркунівські зорі», ансамбль «Мальви», танцювальний колектив «Жемчужина».

На території Циркунівської об'єднаної територіальної громади розташовано 20 пам'яток культурної спадщини місцевого значення, з них: 5 пам'яток археології, 11 щойно виявлених об'єктів археології та 4 пам'ятки історії.

Пам'ятки культурної спадщини підлягають охороні у відповідності до Закону України «Про охорону культурної спадщини». Пам'ятки історії потребують поточного ремонту. До надбань, які перебувають під особливим захистом територіальної громади, належать такі об'єкти культурної спадщини:

пам'ятники загиблим воїнам Другій Світовій війні в селі Циркуни, селі Михайлівка та в селі Руські Тишки; місця поховання померлих осіб, які брали участь у захисті України в роки 2-ої світової війни та під час проведення АТО в селі Циркуни та в селі Михайлівка. меморіальна дошка загиблому солдату під час бойових дій у зоні АТО; братська могила воїнів за визволення Тлумача; пам'ятник воїнам – афганцям; скіфські поховання; Церква Різдва Пресвятої Богородиці в селі Черкаські Тишки.

Література

1. Радіонова Л.О. Партисипативна демократія як імператив залучення громадян до державно-управлінського процесу в Україні // Л. О. Радіонова, М. В. Челомбійко / Економіко-правові засади формування та розвитку регіональної інфраструктури в умовах децентралізації економіки України: матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., присвяченої 100-річчю НАН України, Харків, 1–28 лютого 2018 р. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – С.55-57.
2. Офіційний сайт Циркунівської об'єднаної територіальної громади URL: <http://cyrkunivska.gromada.org.ua/> (дата звернення: 03. 11. 2020).
3. Радіонова Л. О. Форми партісіпації громадян в контексті адміністративної реформи //Актуальні питання публічного управління та адміністрування в контексті реалізації адміністративної реформи : матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 19 червня 2018 р. / за заг. ред. С. М. Приліпка, О.І. Васильєвої, Н.В. Васильєвої, І.М. Грищенко. – Умань : Видавець «Сочінський М. М.» С. 44-46.